

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi lakia työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta. Ehdotuksen mukaan tukeen oikeuttavan koulutuksen valikoimaan lisätään yliopistoissa erityisesti työllistymisnäkökulmasta kehitetyt ylempään korkeakoulutukin-

toon johtavat opinnot, jotka yliopisto järjestää erillisenä ohjelmana ja joihin opiskelijat valitaan aikaisemman tutkintonsa ja opintosuoritustensa perusteella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) 5 §:n 1 momentin mukaan tukeen oikeuttava, ammatillisia valmiuksia edistävä koulutus voi olla ammatilliseen perustutkintoon, opistoasteen tutkintoon tai ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa sekä näyttötutkintona suoritettavaan ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai ammatilliseen perustutkintoon valmistavaa. Yliopistossa koulutuspäivärahalla on mahdollista ainoastaan suorittaa loppuun ennen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua työttömyyttä kesken jääneet ylempään tai alempaan korkeakoulututkintoon tähdänneet opinnot. Opintojen tulee johtaa samaan tutkintoon kuin keskeytetty tutkinto oli. Koulutuspäivärahalla voi siten ilman rajoituksia suorittaa korkeakoulututkinnon ammattikorkeakoulussa, mutta ei yliopistossa.

Työmarkkinoilla tapahtuneet muutokset ovat viime vuosina vaikuttaneet paitsi yliopistoissa annettavan opetuksen sisältöihin myös tutkintoon johtavan koulutuksen järjestämistapoihin. Täysimittaisen tutkintoon johtavan koulutuksen rinnalle on kehitetty ohjelmia, joiden avulla työmarkkinoille voidaan nopeasti tuottaa työelämän tarvitsemia asiantuntijoita. Tiettyjen kasvualojen työvoimatarpeisiin on pyritty vastaamaan koulutta-

malla soveltuvan alemman tutkinnon suorittaneita maistereiksi tai diplomi-insinööreiksi muutaman vuoden kestävillä ohjelmilla. Näihin ohjelmiin on erillinen opiskelijahaku ja valinta tapahtuu pääasiassa aikaisempien opintojen perusteella. Ohjelmissa opiskeltavan ylempään korkeakoulututkinnon sisältö on erityisesti suunniteltu elinkeinoelämän tarpeisiin. Pääosa ohjelmista suuntautuu tietotekniikan tai luonnontieteiden osa-alueille. Eräs keskeinen muoto edellä mainittuja ohjelmia on muuntokoulutus, jossa koulutetaan soveltuvan alemman tutkinnon suorittaneista diplomi-insinöörejä sähkö- ja tietotekniikka-, elektroniikka-, tietoliikenne- ja tietojenkäsittelyaloille. Hallituksen vuosina 1998—2002 toteutettava tietoteollisuuden koulutuksen ja tutkimuksen toimenpideohjelma sisältää yliopistoissa toteutettavan muuntokoulutuksen aloituspaikkoja 450 vuonna 1998, 850 vuonna 1999 ja 1050 vuonna 2000, mikä lisää yliopistojen toteuttaman muuntokoulutuksen volyyymiä huomattavasti.

Lain 5 §:n 1 momentin täydentäminen erityisesti työllisyysnäkökulmasta kehitetyn ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen muodolla sekä parantaa työttömien mahdollisuuksia vastata työelämän muutosten vaatimuksiin vaihtamalla suuntautumistaan työmarkkinoille paremmin soveltuvalle alalle että laajentaa kasvualojen työ-

voimatarpeeseen koulutettavien potentiaalista kohderyhmää. Täysimittainen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtava opiskelu jää ehdotuksen mukaan edelleen työttömien omaehtoisen opiskelun tuen ulkopuolelle. Lain 5 §:n 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan lisäksi tehtäväksi eräitä sannonnallisia tarkennuksia.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Koulutuspäivärahalla opiskelevat hakeutuvat koulutukseen normaalien valintamenettelyjen kautta ja saavat koulutuksen aikana saman tasoisen tuen kuin saisivat työttömänä ollessaan. Kokonaistalouden kannalta lain täydentämisen taloudelliset vaikutukset jäävät erittäin vähäisiksi.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriön kanssa ja sitä on käsitelty koulutuspäivärahan toimeenpanon seuranta- ja koordinaatioryhmässä, jossa myös työmarkkinajärjestöt ovat edustettuina.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) 5 §:n 1 momentin 3 kohta seuraavasti:

5 §

Ammatillisia valmiuksia edistävä koulutus

Ammatillisia valmiuksia edistävänä koulutuksena pidetään julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa järjestettävää yhdenjaksoista, vähintään 20 opintoviikon laajuista koulutusta, joka:

3) aikaisemmin alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tähdänneellä, mutta nämä opintonsa ennen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun työttömyyden alkamista keskeyttäneellä, johtaa samaan tutkintoon tai

johtaa ylempään korkeakoulututkinnon suorittamiseen siinä tapauksessa, että tuen hakija on aikaisemman tutkintonsa tai muiden opintosuoritustensa perusteella hyväksytty yliopiston erikseen suunniteltuna ohjelmana järjestämiin, ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

Laki

työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) 5 §:n 1 momentin 3 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Ammatillisia valmiuksia edistävä koulutus

Ammatillisia valmiuksia edistävänä koulutuksena pidetään julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa järjestettävää yhdenjaksoista, vähintään 20 opintoviikon laajuista koulutusta, joka:

3) aikaisemmin alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tähdänneellä mutta nämä opintonsa ennen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua työttömyyttään keskeyttäneellä johtaa samaan tutkintoon.

3) aikaisemmin alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tähdänneellä, mutta nämä opintonsa ennen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa *tarkoitettua työttömyyden alkamista keskeyttäneellä*, johtaa samaan tutkintoon *tai johtaa ylempään korkeakoulututkinnon suorittamiseen siinä tapauksessa, että tuen hakija on aikaisemman tutkintonsa tai muiden opintosuoritustensa perusteella hyväksytty yliopiston erikseen suunniteltuna ohjelmajärjestämiin, ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.